

ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В АГРАРНИХ ВИШАХ

Тетяна Фоменко
(Суми, Україна)

Євроінтеграція, інтернаціоналізація вищої освіти, а також інтенсифікація обмінів студентами – все це робить необхідність практичного володіння іноземною мовою в сфері професійної діяльності особливо актуальною. На жаль, випускники аграрного вишу не володіють іноземною мовою на рівні, який може дозволити їм бути повноправними учасниками професійної взаємодії на міжнародному ринку праці.

Вважаємо, що вивчення іноземної мови в аграрних вишах має бути спрямоване на формування у майбутніх аграріїв професійно значущих якостей, що сприяють здійсненню ефективної комунікації, формуванню вмінь взаємодії в процесі здійснення професійних завдань. Дисципліна «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» є однією з дисциплін навчального плану студентів аграрних вишів, метою якої є формування іншомовної комунікативної компетентності у сфері професійного спілкування [1].

Власний практичний досвід, а також досвід багатьох викладачів немовного вишу свідчить, що взаємозв'язок дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» із дисциплінами професійного циклу при реалізації саме професійно зорієнтованого підходу в навчанні майбутніх аграріїв формує фахові компетенції.

Для реалізації професійно зорієнтованого підходу й формування фахових компетенцій в освітньому процесі необхідно імітувати умови протікання реальної професійної діяльності. На нашу думку, інноваційні технології навчання найбільше відповідають поставленим цілям: навчання в співробітництві (з використанням рольових і ділових ігор); проектні технології; кейс-метод, тобто спільне вирішення професійних проблем. До переваг зазначених технологій відноситься те, що вони, перш за все, забезпечують

професійний розвиток студентів, сприяють удосконаленню їхніх комунікативних умінь.

Охарактеризуємо дидактичні можливості одного із найбільш активних методів навчання – кейс-методу (або методу «кейс-стаді», аналізу конкретних ситуацій). Кейс-метод (від англ. *case* – ситуація, випадок) – метод активного ситуаційного аналізу шляхом вирішення конкретних завдань-ситуацій (вирішення кейсів). В основі методу «*case study*» лежить опис конкретної професійної діяльності або емоційно-поведінкових аспектів взаємодії людей, тобто моделюється професійний процес у реальних умовах відповідно до змісту навчання. Ця освітня технологія дає студентам можливість поставити себе на місце фахівця, який зіткнувся з необхідністю прийняття рішення. Специфіка кейс-завдання полягає в тому, що воно має професійно зорієнтовану спрямованість, оскільки вимагає конкретних предметних знань.

Особливістю кейсів є можливість оптимально поєднувати теорію й практику, що є досить важливим при підготовці майбутнього фахівця аграрної галузі. Кейс-метод має цілу низку переваг, а саме: вводить студентів в реальні життєві ситуації; стимулює критичне мислення та передбачає пошук вирішення проблеми; розвиває комунікативні вміння тощо.

Метод кейс-стаді характеризується колективною пізнавальною діяльністю, що передбачає різноманітні прийоми: «мозковий штурм», обмін думками, обговорення, взаємодію, що зумовлює активну міжособистісну комунікацію. У ході використання методу в студентів формуються специфічні навички роботи з інформацією: пошук необхідних знань за допомогою самостійної переробки вихідної інформації, її аналізу, синтезу; формулювання проблеми та її окремих складників [2].

Зазначимо, що застосування кейс-методу дає значно більший ефект, ніж традиційні методи навчання, оскільки він зорієнтований не стільки на здобуття знань, скільки на формування навичок професійної діяльності, комплексу особистісних якостей, цінностей, мотивів та установок [3], а тому є

надзвичайно ефективним при формуванні іншомовної комунікативної компетентності майбутніх аграріїв.

Відповідно до поглядів дослідників (Ю. Сурмін, О. Шевченко), використання кейс-методу сприяє мотиваційно-вольовому розвитку майбутніх фахівців; становленню наукового світогляду; вихованню загальнолюдських, а також соціально і професійно значущих якостей майбутніх аграріїв; формуванню таких професійних якостей, як здатність до аналізу та діагностики проблем різного рівня складності; вміння чітко формулювати та прогнозувати шляхи вирішення проблем; вміння висловлювати та відстоювати власну позицію; спілкуватися, дискутувати, сприймати та оцінювати інформацію; здатність адаптуватися до екстремальних ситуацій і приймати оптимальні рішення. На нашу думку, усі ці якості та вміння необхідні для професійної діяльності майбутніх аграріїв.

Змістом кейсів можуть бути різноманітні тексти професійного спрямування, статті з газет, журналів, відео- й аудіоматеріали тощо. Доцільним є застосування ситуацій, у яких учасниками є представники різних країн і культур, що сприяє формуванню необхідних для професійної діяльності майбутніх аграріїв таких навичок, як розуміння та в подальшому врахування національних особливостей різних культур і традицій.

Так, групі студентів пропонується обговорити конкретний випадок, що описує реальні події (ситуацію). Після ознайомлення з кейсом студентам пропонується обговорити його в малих групах, визначити теоретичні передумови конфлікту, а потім відповісти на питання.

Результатом застосування кейс-методу є не тільки розширення знань майбутніх аграріїв, але й розвиток умінь, необхідних для їхньої майбутньої професійної діяльності. Навчання на основі практичних прикладів сприяє виробленню аналітичних навичок і навичок вирішення проблем, а також дозволяє майбутнім аграріям застосовувати нові знання та навички на практиці; студенти вчаться приймати професійні рішення в запропонованій ситуації.

Вирішуючи подібні ситуаційні завдання, майбутні аграрії напрацьовують власний досвід, необхідний для майбутньої професійної діяльності. Цей досвід важливий тому, що зазвичай більшість професійних завдань вимагає взаємодії з іншими людьми. Так, у навчальному кейсі майбутні аграрії набувають таких професійних навичок: учаться розподіляти завдання, налагоджувати спілкування (співпрацювати), приймати рішення та нести спільну відповідальність за кінцевий результат.

Отже, використання кейс-методу в процесі вивчення іноземної мови сприяє активізації пізнавальної діяльності майбутніх аграріїв, розвитку соціально значущих і професійно важливих особистісних якостей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Програма навчальних дисциплін «Англійська мова», «Англійська мова (за професійним спрямуванням)», «Англійська мова професійного спрямування» для підготовки бакалаврів усіх спеціальностей СНАУ / уклад.: О.А. Литвинко, Т.А. Марченко, Л.І. Байдак; Суми: Сумський нац. агр. ун-т, 2015. 26 с.

2. Сурмін Ю.П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 2. С. 19–28.

3. Шевченко О.П. Педагогічні умови використання кейс-методу в процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ, 2011. 22 с.